

14.05.2006

Områdebasert forvaltning av kongekrabben

Kongekrabben er en ny art i Finnmark som for noen kun er en plage, men for andre igjen en kjærkommen ressurs som gir levebrød. Hvordan denne bestanden skal forvaltes har lenge vært et hett diskusjonstema. Nylig har et utvalg sett på forskjellige sider ved forvaltning og regulering av kongekrabben. Arbeidsgruppen har kommet med konkrete forslag til reguleringer og deltakelse og utøvelse av fangsten. Hovedpunktene i disse forslagene er at en grense ved 26 grader øst opprettholdes. Vest for denne grensen skal bestanden beskattes mest mulig, men øst for grensen skal det sågar innføres en begrenset vekst. I det regulerte området innføres det både krav til kvalifisering og til deltakelse. Samtidig sier man at de som er mest plaget av kongekrabben er de som skal få nyte godt av dette fisket. Det innrømmes altså at krabben er en plage for mange som blant annet driver konvensjonelt garnfiske, samtidig som det legges opp til at plagene skal fortsette og jamvel øke.

Det er særlig i fjordene at bestanden av kongekrabben er stor, og det er særlig i disse områdene at plagen er størst. I fjordene øst for 26 grader, opplever fiskerne at garnene går fulle av krabber, noe som medfører både tapt fortjeneste og merarbeid. En fjord som Porsanger kan være et godt eksempel. Her er fiskeressursene redusert til omtrent 1 % av hva det var for ikke mer en 20 år siden, og i tillegg har både antall kråkeboller og selbestanden økt. Samtidig som ressursene er blitt borte, er det blitt bare færre og færre fiskere tilbake. Nyrekruttering finnes omtrent ikke. Det lokale fiskebruket sliter med å holde åpent pga. ressursmangel og dårlig lønnsomhet. Her kan kongekrabben bli redningen for hele fiskerisamfunnet, inntil torskbestanden forhåpentligvis kommer opp på normalnivået. Men nå setter regelverket store begrensninger.

Den sjøsamiske fangst- og fiskeriorganisasjonen Bivdi, mener at den beste løsningen vil være å innføre en områdebasert forvaltning av kongekrabben. Dette er helt i tråd med hva vi har uttalt tidligere, om at ressursene tilhører folket og at nærhet gir rett. Når det nå engang er innført en grense ved 26. lengdegrad, så må fiskere som bor øst for denne grensen favoriseres ved deltakelse i fisket, både gruppe 1 og gruppe 2, og både de som står på blad A og på blad B i fiskermantallet. Det kan være greit at fiskere som bor vest for grensen må kvalifisere seg og ha et visst aktivitetsnivå for å kunne delta, fordi det er ikke disse som er mest plaget. Fiskere som bor øst for denne grensen må få slippe disse kravene. Særlig for båter under 10 meter vil dette være viktig. Denne gruppen som fisker med de minste båtene har ikke de samme mulighetene til å gå langt ut for å fiske, men er mer tvungen til å fiske inne i fjordene av værmessige årsaker. Dermed er det denne gruppen som blir mest plaget, og de må derfor få delta i kongekrabbefisket uten deltakerrestriksjoner.

Bivdi slutter helt opp om Sametinget henstilling i kongekrabbeutvalget som lyder: "Det henstilles til at det tas tilbørlig hensyn til fiskere i fjordområdene som er mye plaget av kongekrabbe, sel og lite torsk og annen fisk, slik at de får muligheten til å fiske /fange kongekrabbe." Kongekrabbeutvalget avviser områdebasert forvaltning, fordi dette hevdes vil medføre grunnleggende endringer i lovverket. Hvis dette medfører riktighet så må lovverket komme på plass snarest, og i mellomtiden og allerede til høsten må det gis dispensasjoner slik at de fjordfiskere som vil delta må få lov til det.

Det er et tankekors at Russerne skal være med å bestemme forvaltningen av kongekrabben øst for 26 grader. Selv har de økt uttaket til 2 millioner, men på norsk side kan det kun fiskes 300.000. Russerne spurte ikke om lov til å innføre arten, men skal altså få lov til å regulere også på norsk side. Skjønne det den som kan.

Til slutt støtter vi opp krabbeutvalget når de sier at dybdegrensen på 100 meter må oppheves, og at rettighetene ikke må følge båter ved salg. Selfangstskuter må ikke få delta i fiske, og sesongen bør utvides til ut januar og februar.